

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

De his quæ ad horrorem & fugam peccati inducunt, & de enormitate ac
grauitate peccati, de stulticijs quoque pecca[n]tium, & de effectibus
vicioꝝ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

fabulationes solatia iugiter inclinamur nos, qui in virtutibus nondum sumus constabiliti: precor vt aliquid dicas de his, quæ ad peccati horrorem & fugam accedunt.

De his quæ ad horrorem & fugam peccati inducunt, et de enormitate ac grauitate peccati, de stultitijs quoq; peccantium, & de effectibus vitiorum.

Art. I X,
SENIOR.

RAuitas enormitasque peccati ex multis pensantur, præsertim ex parte dei: qui per omne mortale peccatum contemnitur, relinquit, et amittitur. Ideo quâto maior est bonitas dei, tanto detestabilius est ei præfer-

Ad horrorem et fugam peccati inducentia

re ista terrena, carnalia, & caduca: & propter ista vana, foeda, ac vilia se ab ipso auertere: ac bonum tam purum, et infinitum relinquere. Rursum quo maior est autoritas, ac dignitas dei præcipientis: eo enormius est ipsius præcepta præuaricari, præsertim ipsomet intuente. Iterum quæ maior est sapientia dei, eo stolidius est eius documentis et exhortationibus non obtemperare. Amplius quo maior est sanctitas ac iusticia dei, eo plus displicet ei iniquitas: quæ etiam gratiosius nos præuenit sua gratuita ad nos delectatione, eo peruersius est eum non reamare, & ab ipso mentem auertere. Quo item maiora & copiosiora sunt beneficia eius, eo plus improbum & ingratum est ipsum offendere, & mala pro tot bonis rependere. Postremo quæ maior est dignatio atque fidelitas eius ad nos, in tantum quæ a nobis pauperrimis vermicalis pater appellari dignatur: eo dånabilius est

R v nostra

nostra transgressio. Et si uitiosum ualde censetur carnalibus esse rebellem parentibus: nonne leuissimum est, deo patri omnipotenti non obedire. IV. His plane contradici non potest. SE. Quod admodum ergo infinitam dei bonitatem, fidelitatem, dignitatem, sapientiam, charitatem, beneficentiam, dignationem, & eminentiam in hac uita comprehendere non ualemus: ita nec plene & libere de capere aut exprimere possumus, quia si grauitas atque enormitas omnis peccati mortalis. Heu quid audio. Quum enim inter peccata mortalia sit tanta diuersitas, ita ut unum sit aliud si incomparabiliter maius & grauius: si tantum minimi peccati mortalis enormitas, quod de peccatis uicioribus uitij, quibus & me contaminatum nescio, est sentiendum. SE. Bene consideras. Quod quomodo enim una uirtus est dignior alio peccato, quod unum peccatum est alio grauius. IV VE. In hac uita atam disputationem prosequere. SENON. Frequenter contingit, ut id quod in seipso cognosci non ualet, ex suis cognoscatur effectibus: sic & cuiuslibet mortalis peccati in seipso grauitatem aliquam scire ualemus, si consideremus quod deus naturaliter pius & benignus non obstante omni sua benignitate & charitate ad genus humanum, pro unoquoque peccato mortali aeternam damnationem & poenam in omni tormento huius uitae acerbiolem, nunquam

Exprimi
non potest
grauitas
mortalis
peccati

Poenam dā
ni et poe-
nam sensus
eternam in
fligi pro
v. m. pe.
finiendam infligit: imo poenarum congeriem
aestimabiliter dolorosam, uidelicet poenam
omni & poenam sensus: ipsaque poena sensus
multiplex, quia nunc aestuantissimo calore
vehementissimo frigore absque reductione
medium miseri affliguntur damnati. Nunc

tum ipso infernali incendio gehennalique frigo-
 re cruciantur quantum ipsa mentis desolatione
 angustia desperatione pressura: dum iugiter pen-
 sant tanta eorum calamitatem perpetue dura-
 turam: iam dæmonum quoque societas & horren-
 dus aspectus pœnalissimus est damnatis. **IVV.**
 Metuenda et iugiter pensanda sunt ista, quod si
 pro quolibet mortali peccato quantumlibet par-
 uo infligitur tanta punitio, quam intoleranda ac
 vehementissima erit eorum pœna qui grauiori-
 bus vitijs implicantur, imo multis mortalibus
 sordent criminibus, sed dic an etiam uenialia pu-
 niantur in inferis & quam diu. **SENIOR.** Deus
 iustus nullum malum quantumlibet modicum de-
 serit impunitum. Nonne Christus in Euangelio **Matth. 12.**
 dixit, quod de omni verbo ocioso exigenda sit in
 die iudicij ratio. Quamuis autem peccato venia-
 li non æterna, sed temporalis pœna debeat se-
 cundum sermōnem, in quantum coniunctum est
 culpæ mortali, & ratione status miserorum in **Quo pa-**
 inferno, in quo nulla est redemptio: dicunt Do- **cto pœnā**
 ctōres communiter, quod etiam uenialia in in- **ven. pu-**
 ferno æternaliter puniantur. **IVVENIS.** Gran- **niant in**
 dem formidinem, & tremorem mihi ista incuti- **inferno**
 unt: & ceteri insensati sunt qui ista non pensant,
 sed absque terrore & freno perpetrant mala. **Ecc's. 3.**
SENIOR. Multæ & magnæ sunt peccantium **Peccan-**
 stultitiæ. Prima est, quod pessimo & crude- **tium stul-**
 lissimo suo hosti deseruiunt: a quo tanto graui- **titia xij.**
 ora recipient, ac sustinebunt tormenta: quan-
 to plus seruiert, & acquieuerint illi.
 Secunda, quia a summo & optimo suo amatore
 a deo, auertunt se; & eius voluntati, præceptis,
 docu

documentis, consilijs renuunt consentire. Tertia, quia spiritualiter corda sua excæcant: iuxta quod scriptum est, Excæcauit eos malitia eorum. Quarta, quia letaliter vulnerant, imo occidunt animas suas: sicut in libro sapientiæ scriptum est, Homo per malitiam occidit animam suam. Et iterum. **Ibidem. 16** Os quod mentitur, occidit animam. Quinta, quod seipsum diabolo incorporant, illa queant, tradunt & vendunt. Sexta, quoniam omnia præcedentia merita sua mortificant. Septima, quia omnia spirituales suas diuitias, scilicet gratiam, virtutes, & dona spiritus sancti amittunt. Octaua, quia spiritum sanctum, eiusque in habitationem præsumunt a cordibus suis excludunt, atque in eis diabolo tribuunt mansionem. Nona, quia scienter & sponte ad inferos gradiuntur. Decima, quoniam temporalia corpora sua præferunt suis nobilibus & immortalibus animabus: magisque amant & querunt temporalia quam æterna, præsentia quam futura, terrena quam cælestia, carnalia quam spiritualia ac diuina. Undecima, quod dæmonum suggestionibus acquiescunt, & angelorum sancti inspirationibus inobedientes consistunt. Duodecima, quod matrem suam ecclesiam, ac bonos & iustos, spiritualesque patres suos, audire contempnunt. **IV.** Incomparabiliter magnæ & inexcusabiles sunt istæ stultitiæ. Nunc de effectibus vitiorum quid adde. **SE.** Quemadmodum charitas vitiososque cæteræ faciunt hominem dei amicum, & adoptiuum, seruum fidelem, æternæ vitæ redem, membrum ac militem Christi, deo conuincibilem & vnitum: sic omne mortale peccatum facit hominem aduersarium dei, filium & hereditarium ac membrum diaboli, dignum penis inferi.

Quid in
aia effici
ant mor
talia pec
cata,

fataliter mortuum, miserum, pauperem, cæcum,
 et nudum: ita q̄ suæ salutis sit immemor, nec sua
 aduertat pericula, nec ea quę dei sunt sapiunt ei,
 nec vitiorum suorum percipit læsiones: imo ad
 ea, quę suam concernunt salutem, insensibilis ex
 istit. Venialia quoque peccata ad mortalia di- Quid ve
 sponunt, charitatis feruorem diminuunt, spirita nialia ef
 lem consolationem impediunt: a profectu terra ficiant
 hunt spiritali, retardant a gloria, & magna pur-
 gatorij merentur tormenta: mentis quoque inq̄-
 nant puritatem, & eius cum deo familiaritatem
 præpediunt, tempus infructuose expendunt. Id-
 circo qui mortalia peccata cupit vitare, necesse
 habet diligentiam adhibere, vt & venialia quo
 ad eius fieri poterit, declinet: & quotidiana pecca-
 ta deploret quotidie, atque in via virtutum pro-
 ficiat: quia in ea non progredi neq̄ proficere, re-
 gredi est & deficere. **IV.** Iam tanta mihi loquu-
 tus es de enormitate peccati, de stultitijs peccato-
 ris, de effectibus vitiorum, de supplicijs damna-
 torum: vt saxo & ferro sit durior, qui ex his non
 compungitur, nec terretur: nec vitia detestatur,
 nec pœnitere & conuerti festinat. Ego itaq̄ con-
 sideratione horum pœnitere & mox cõuerti pro-
 pono, auxilianteq̄ deo dignos pœnitentię fru- Matth. 9.
 ctus agere cupio: sed proh dolor adhuc terret me
 arctitudo vię salutis, difficultas virtutum, pœ-
 nitentię labor pugna tentationum, & perseue-
 rantia laboriosa vsque in finem. Ideo precor, vt
 ad hæc arripienda me animes & confortes: me-
 que mœstum, ac tremulum consoleris. **SE.** Liben-
 ter quantum dominus dederit faciam.

Exhortatio, confortatio, & consolatio, ad
 aggrediendum viriliter ac iucunde viã sa-
 lutis

D. DION. CAR. DIA.
lutis, pœnitentiam salutarem, cōuersionem
perseuerantem.

Art. X.
SENIOR.

Cōsola-
tio gr̃a p̃
miorum.
Matth. 11

CONsiderare debes in primis, o hō-
nis, qđ dominus noster Iesus in
angelio ait, Venite ad me omnes
qui laboratis et onerati estis, & ego
reficiam uos. Tollite iugum meum
super uos, & discite a me, quia mitis sum & hu-
milis corde: & inuenietis requiem animabus ue-
stris. Iugum enim meum suaue est, et onus meum
leue. Mox ergo, ut uiam pœnitentiæ ac salu-
tatis cœperis introire, et laborem ac difficultatem
seris in eadem: accede ad Christum, & ipse
reficiet te. Quumque iugum pœceptoris ipsius
te sumpseris, & mādāta eius exequi cœperis,
uenies requiē animæ tuæ: & experieris quod
iugum Christi, id est, lex euangelica, suaue est
& prompte ac dulciter deo obediens seruus.
IV. Quid est ad Christum accedere, & quomodo
refici ab eo? SE. Ad Christum accedere, est
pietatem charitatem et omnipotentiam con-
fiteri: & ipsum confidenter humiliter ac perse-
ueranter orare, ut dona gratiæ suæ dignetur
re in ipso orante, & consolationem internam
terdum conferre: & p̃sertim charitate acci-
dere, atq; in omni tentatione & necessitate
tiosè assistere, ac iuuare. Ad hunc spiritalem
cessum hortatur Apost. dicens, Adeamus con-
fidenter ad thronum gratiæ eius, ut misericordiam
cōsequamur, & gratiam inueniamus in auxilio
opportuno. Et Psalmista, Accedite, inquit, ad
thronum & illuminamini; & facies uestræ non erubescant.